

Lærlingundersøkelsen 2024

Lærlingene gleder seg til å gå på jobb

Lærlingundersøkelsen 2024 viser at de aller fleste lærlinger trives på arbeidsplassen og er motiverte for å lære. 76 prosent gleder seg til å gå på jobb i lærebedriften.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 03.12.2024

[Du finner flere tall fra Lærlingundersøkelsen i statistikkbanken](#)

Hovedfunn

- De aller fleste lærlinger er motivert for å lære på arbeidsplassen.
- 8 av 10 lærlinger trives på arbeidsplassen og med kollegaene sine.
- 8 av 10 lærlinger har hatt praksis i bedrift.
- Nær 6 av 10 mener at undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det de skulle lære i bedriften.
- 3,1 prosent av lærlingene svarer at de blir mobbet "2-3 ganger i måneden" eller oftere. Det er en nedgang fra 2023, hvor 3,7 prosent svarte det samme.

LÆRLINGUNDERSØKELSEN

- Lærlingundersøkelsen gir lærlinger og lærekandidater mulighet til å si sin mening om lærings- og arbeidsmiljøet på arbeidsplassen.
- Det er totalt 10 510 lærlinger og lærekandidater som har svart på undersøkelsen.
- For å bli invitert til å delta i Lærlingundersøkelsen må lærlingen ha vært i lære i minst 11 måneder. Av de inviterte er det 41 prosent som har svart på undersøkelsen.

9 av 10 lærlinger er motiverte for å lære

Mer enn 9 av 10 lærlinger svarer at de er motiverte for å lære i bedriften. 58 prosent av lærlingene er i svært stor grad motiverte, og 34 prosent er i nokså stor grad motiverte. Andelen motiverte har vært stabil over flere år.

8 av 10 lærlinger svarer at de i "svært stor-" eller "nokså stor grad" liker arbeidsoppgavene sine. 76 prosent

svarer at de har valgt riktig fag. Like mange gleder seg også til å gå på arbeid i bedriften.

Andelen lærlinger som svarer at de er motiverte på arbeidsplassen har holdt seg stabil de siste tre årene. Også andelen som svarer at de gleder seg til å gå på arbeid, liker arbeidsoppgavene og er sikker på å ha valgt riktig fag holder seg relativt stabil.

Det er små forskjeller i lærlingenes motivasjon på tvers av utdanningsprogrammene. Andelen motiverte er høyest på naturbruk og industri- og teknologifag, hvor 94 og 93 prosent oppgir at de er motiverte i "svært stor grad" eller "nokså stor grad". For bygg- og anleggsteknikk og elektro- og datateknologi svarer 92 prosent at de er motiverte. Salg, service og reiseliv og restaurant og matfag har lavest andel motiverte. Her oppgir 87 prosent at de er motiverte.

Håndverk, design og produktutvikling har høyest andel lærlinger som svarer at de i «svært stor grad» eller «nokså stor grad» er sikre på at de har valgt riktig fag, med 86 prosent. Andelen er lavest blant lærlinger på salg, service og reiseliv, hvor 68 prosent opplever at de har valgt riktig fag.

Ser vi på andelen lærlinger som i "svært stor grad" eller "nokså stor grad" gleder seg til å gå på arbeid i lærebedriften, er andelen høyest på helse- og oppvekstfag og teknologi- og industrifag (78 prosent) og

lavest på informasjonsteknologi og medieproduksjon (66 prosent).

Om utdanningsprogrammene

Høsten 2020 ble antall utdanningsprogram utvidet fra åtte til ti, og det ble innført fire nye utdanningsprogram. Læreplanene ble gradvis innført fram til høsten 2022. I den nye tilbudsstrukturen har også noen av programområdene og lærefagene fått nytt navn.

Lærlinger i årets undersøkelse kan ha tegnet kontrakter før gamle utdanningsprogram ble utfaset. Derfor inkluderer dette notatet flere utdanningsprogram enn det som finnes i årets tilbud av utdanningsprogram.

Følgende utdanningsprogram beskrives nærmere i analysenotatet

- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og håndverk (utgår)
- Elektrofag (elektro og datateknologi)
- Helse- og oppvekstfag
- Naturbruk
- Restaurant- og matfag
- Service og samferdsel (utgår)
- Teknikk og industriell produksjon (teknologi- og industrifag)
- Salg, service og reiseliv
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- Håndverk, design og produktutvikling
- Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Merk at flere av fagene i utdanningsprogram som utgår flyttes til nye utdanningsprogram.

Følgende utdanningsprogrammer var nye fra og med 2022.

- Salg, service og reiseliv
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
- Håndverk, design og produktutvikling
- Informasjonsteknologi og medieproduksjon

De aller fleste trives på arbeidsplassen og med kollegaene

Over 8 av 10 lærlinger trives på arbeidsplassen og nesten 9 av 10 trives med kollegaene.

79 prosent av lærlingene trives med å ha kontakt med kunder, leverandører eller pasienter. 77 prosent er også fornøyde med opplæringen de har fått på arbeidsplassen så langt.

*Spørsmålet "I hvilken grad trives du med dine kunder/leverandører/pasienter?" var nytt i 2020.

88 prosent av lærlingene på informasjonsteknologi og medieproduksjon, og elektrofag svarer at de trives på arbeidsplassen. Lærlingene på elektrofag har høyest andel som oppgir at de trives med kollegaene sine, med 92 prosent. Lærlingene på elektrofag er mest fornøyd med opplæringen på arbeidsplassen, med 80 prosent. Lærlingene på frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign har størst andel som svarer at de trives med kunder/leverandører/pasienter, med 90 prosent.

I tillegg svarer 88 prosent av lærlingene at de ville anbefalt lærebedriften til andre, på spørsmålet "Kan du anbefale denne bedriften til andre som skal begynne læretida på ditt fagområde?". Best ut kommer lærlingene på frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign og elektrofag, med henholdsvis 91 og 90 prosent. Lavest andel ser vi hos håndverk, design og produktutvikling, hvor 78 prosent vil anbefale bedriften til andre.

Mer enn 8 av 10 lærlinger har hatt praksis i faget yrkesfaglig fordypning

På vg1 og vg2 legger faget yrkesfaglig fordypning opp til at elevene skal ha praksis i bedrift.

Praksiserfaring er et av de viktigste virkemidlene for å få læreplass. Mange lærlinger skaffer seg læreplass gjennom praksis i bedrift på vg1 eller vg2, enten direkte der de er utplassert, eller indirekte ved å få tilgang til nettverk av aktuelle lærebedrifter (Utdanningsdirektoratet 2018).

33 prosent av lærlingene svarer at de var i praksis i enten vg1 eller vg2.

52 prosent var i praksis på både vg1 og vg2. Det betyr at totalt 85 prosent av lærlingene var i praksis i løpet av vg1 eller vg2, og at 15 prosent ikke var i praksis i det hele tatt. Det er litt flere lærlinger som har hatt praksis i 2024 enn i 2023.

Salg, service og reiseliv og helse- og oppvekstfag er utdanningsprogrammene med høyest andel av lærlinger som oppgir å ha vært i praksis både på vg1 og vg2, med 74 prosent. Det på naturbruk at flest lærlinger svarer at de er enig i at yrkesfaglig fordypning har gitt dem viktig kjennskap til arbeidslivet (82 prosent). Færrest lærlinger på restaurant og matfag er enig i at yrkesfaglig fordypning har gitt dem viktig

kjennskap til arbeidslivet (71 prosent).

Innlandet har den klart høyeste andelen av lærlinger som var utplassert i bedrift på både vg1 og vg2, med 71 prosent. Lavest andel er det i Rogaland og Møre og Romsdal med 43 og 44 prosent.

Telemark har den høyeste andel lærlinger som er enig i at yrkesfaglig fordypning har gitt viktig kjennskap til arbeidslivet, med 86 prosent.

**Akershus og Finnmark er skjermet, og derfor ikke med i figuren.*

Nær 6 av 10 lærlinger mener at undervisningen ga et godt grunnlag for det de skulle lære i bedriften

På spørsmålet om undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det de skulle lære i bedriften, svarer 58 prosent at de er nokså enig eller helt enig. Det er litt flere enn i 2023, hvor 56 prosent av lærlingene svarte det samme. Helse- og oppvekstfag har størst andel lærlinger som er enig i denne påstanden, med 73 prosent. Bygg- og anleggsteknikk har lavest andel, med 49 prosent.

Det er lavest andel på elektrofag som svarer at de er enig i påstanden om at utstyret de brukte på skolen var godt nok for å lære fagene, med 53 prosent. Lærlingene på restaurant- og matfag er mest fornøyd med utstyret på skolen, med 72 prosent.

Det er høyest andel lærlinger på helse- og oppvekstfag som er enig i at deres lærere har god innsikt i det som ventet dem i læretiden, med 68 prosent. Lavest er andelen på informasjonsteknologi og medieproduksjon der 52 prosent av lærlingene støtter denne påstanden.

Mobbing

3,1 prosent av lærlingene opplever å bli mobbet på arbeidsplassen "2-3 ganger i måneden", "en gang i uken" eller "flere ganger i uken". Andelen som opplever å bli mobbet har holdt seg forholdsvis stabil siden 2018, men det er færre som oppgir at de blir mobbet i år enn tidligere.

Vi ser dermed ikke tilsvarende økning i mobbetallene for lærlinger, som vi har sett i skolen de siste to årene (Elevundersøkelsen 2022 og 2023).

I årets undersøkelse oppgir litt under halvparten av de som blir mobbet at de opplever dette "2-3 ganger i måneden", mens litt over halvparten oppgir at de opplever mobbing omtrent en gang i uken eller flere ganger i uken. Av de som har blitt mobbet svarer 66 prosent at de har blitt mobbet av andre kollegaer, mens 17 prosent svarer at de har blitt mobbet av ledelsen. 6 prosent sier at de blir mobbet av andre lærlinger på arbeidsplassen. 7 prosent oppgir at de blir mobbet av kunder/leverandører/pasienter. 4 prosent oppgir at de blir mobbet av andre.

Av de som oppgir at de blir mobbet "2-3 ganger i måneden" eller oftere, svarer 58 prosent at de har fortalt det til noen i bedriften. 31 prosent svarer at det ble gjort noe for å få slutt på mobbingen.

Det er størst andel i teknologi og industrifag som svarer at de opplever mobbing. Her svarer 3,5 prosent at de opplever mobbing «2-3 ganger i måneden» eller oftere.

Lavest andel av lærlinger som opplever mobbing finner vi i elektro og datateknologi, hvor 2,2 prosent av lærlingene svarer at de har opplevd mobbing «2-3 ganger i måneden» eller oftere.

7,2 prosent har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet

I årets undersøkelse oppgir 7,2 prosent av lærlingene at de har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen en sjelden gang eller oftere. Ser vi kun på andelen lærlinger som har blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet "2-3 ganger i måneden" eller oftere, er andelen langt lavere, med 1,7 prosent.

Det er flere jenter enn gutter som opplever uønsket seksuell oppmerksomhet. Blant jentene er det særlig de som har valgt bygg- og anleggsteknikk, elektro og datateknologi og teknologi og industrifag som oppgir at de har opplevd dette. I disse utdanningsprogrammene er jenter i et klart mindretall. Dette mønsteret er stabilt over tid, og samsvarer med NTNU Samfunnsforskningens analyse av hvordan lærlinger som har valgt utradisjonelt opplever sin situasjon i skole og lærebedrift (Buland, Hybertsen og Wendelborg 2022).

Nær 7 av 10 lærlinger har en plan for hva de skal lære i lærebedriften

Alle bedrifter skal lage en plan over hva lærlingen skal lære. Dette kan være en intern plan, en halvårsplan, opplæringsplan etc., som kan være nettbasert, i papir eller en app på mobilen. I tillegg skal bedriftene gjennomføre en planlagt halvårlig samtale med lærlingene.

66 prosent av lærlingene svarer "ja" eller "ja, til dels" på spørsmålet om bedriften har laget en plan for hva lærlingen skal lære. Det er litt færre enn i fjor, hvor 68 prosent svarte det samme. 34 prosent av lærlingene svarer "nei" eller "vet ikke" på dette spørsmålet.

Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign er utdanningsprogrammet med høyest andel lærlinger som svarer at bedriften har laget en plan eller til dels har laget en plan, med 80 prosent. Andelen er lavest på bygg- og anleggsteknikk, med 57 prosent.

Av de lærlingene som har en intern plan er det 91 prosent som svarer at den helt eller til dels blir brukt.

75 prosent svarer at de har hatt en halvårsvurdering med en i bedriften eller opplæringskontoret der de går gjennom hva de har lært og hva de skal lære fremover. 17 prosent svarer at de har samtaler, men ikke hvert halvår.

Bygg- og anleggsteknikk og salg, service og reiseliv er utdanningsprogrammene med høyest andel av lærlinger som svarer at de har hatt en slik vurdering minst en gang hvert halvår, med 76 prosent. Design og håndverk har lavest andel, med 68 prosent.

Deltakelse og svarprosent

Utvalget for undersøkelsen er lærlinger og lærekandidater som har vært i lære i mer enn 11 måneder per 1. oktober. Lærlingene velger selv om de vil svare.

Om statistikken

Lærlingundersøkelsen ble gjennomført første gang i 2012.

Lærlingundersøkelsen ble revidert i 2018 ved at antall spørsmål og tema ble betraktelig kuttet ned. Det betyr at resultatene, med noen unntak, vanskelig lar seg direkte sammenligne med resultater før 2018. Basert på erfaringer med de nye spørsmålene ble disse ytterligere justert i 2020.

Undersøkelsen består av 33 spørsmål fordelt på 11 temaer:

- yrkesfaglig fordypning (YFF)
- opplæring i skole som forberedelse til opplæring i arbeidslivet
- motivasjon
- trivsel
- trygt miljø
- helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- læreplan
- intern plan
- medvirkning, veiledning og egenvurdering
- halvårsvurdering
- fagprøven

[Her kan du lese mer om hvordan Lærlingundersøkelsen gjennomføres](#)

Svarprosent 2020–2024

Utvalg	Inviterte	Besvarte	Svarprosent
2020	24 115	14 859	61,6 %
2021	23 662	13 802	58,3 %
2022	24 945	14 201	56,9 %
2023	25 442	13 501	53,1 %
2024	25 391	10 510	41,4 %

Svarprosenten har vært relativt stabil de siste 4 årene, med en svak nedgang siden 2020. I 2024 gikk svarprosenten ned for alle fylker utenom Oslo. En forklaring kan være at Lærlingundersøkelsen i år ble

gjennomført på ny administrasjonsplattform. I den nye plattformen er det kun mulig å sende lærlingene 3 påminnelser om å svare på undersøkelsen. Fra 2023 til 2024 har vi også kortet ned gjennomføringsperioden. Undersøkelsen gjennomføres nå fra 7. oktober til 1. november (tidligere 15. oktober til 20. desember).

Svarprosenten per fylke varierer fra 28 prosent som lavest (Østfold) til 55 prosent for det fylket med høyest svarprosent (Troms).

Svarprosent fylker 2024

Fylke	Inviterte	Besvarte	Svarprosent
Agder	1701	843	50 %
Akershus	1892	656	35 %
Buskerud	1281	596	47 %
Finnmark	463	147	32 %
Innlandet	1497	655	44 %
Møre og Romsdal	1412	732	52 %
Nordland	1425	662	46 %
Oslo	2040	1074	53 %
Rogaland	3213	1088	34 %
Telemark	828	432	52%
Troms	959	525	55 %
Trøndelag	2692	1163	43 %
Vestfold	1184	430	36 %
Vestland	3542	1151	32 %
Østfold	1262	356	28 %

Kilder

Utdanningsdirektoratet (2018) Utdanningsspeilet 2018. Del 2: Hvilke faktorer påvirker om ungdommer

får læreplass?

Buland, T., I.D. Hybertsen og C. Wendelborg (2022): Utradisjonelle utdanningsvalg blant elever og lærlinger. Hvordan opplever gutter og jenter som har gjort utradisjonelle utdanningsvalg sin situasjon i skole og lærebedrift? Rapport 2022 Mangfold og inkludering. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.

Utdanningsdirektoratet (2023) «Flere elever opplever mobbing»